

Projekt

z dnia 23 października 2025 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR

RADY GMINY LICHNOWY

z dnia 30 października 2025 r.

**w sprawie rozpatrzenia wniosków dotyczących ustanowienia pomnika przyrody dla alei dębowej
w Borętach Drugich oraz podjęcia działań ochronnych siedliska łośi**

Na podstawie art. 18b ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz.1153) oraz art.238 § 1 w zw. z art. 247 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz.572) Rada Gminy Lichnowy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji uchwala, co następuje:

§ 1. Postanawia się nie uwzględnąć wniosków z dnia 11.10.2025 r. oraz 12.10.2025 r.. mieszkańców Boręt Drugich skierowanych do Rady Gminy Lichnowy w przedmiocie ustanowienia pomnika przyrody dla alei dębowej w Borętach Drugich (działki nr 10/3 i 10/4) oraz podjęcia działań ochronnych siedliska łośi w ramach przewidzianych prawem form ochrony przyrody np.: poprzez ustanowienie użytku ekologicznego lub innej odpowiedniej formy ochrony tego siedliska zlokalizowanego na działce 40/34 w Borętach Drugich.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Lichnowy do zawiadomienia wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosków wraz z informacją określoną w art.226a Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

w sprawie rozpatrzenia wniosków dotyczących ustanowienia pomnika przyrody dla alei dębowej w Borętach Drugich oraz podjęcia działań ochronnych siedliska łośi

W dniu 13.10.2025 r. wpłynęło do Rady Gminy Lichnowy pięć wniosków mieszkańców Boręt Drugich dotyczących ustanowienia pomnika przyrody dla alei dębowej w Borętach Drugich (działki nr 10/3 i 10/4) oraz podjęcia działań ochronnych siedliska łośi w ramach przewidzianych prawem form ochrony przyrody np.: poprzez ustanowienie użytku ekologicznego lub innej odpowiedniej formy ochrony tego siedliska zlokalizowanego na działce 40/34 w Borętach Drugich. Wg wnioskodawców aleja dębowa (ok. 50 dębów szypułkowych) spełnia wszystkie kryteria określone ustawowo dla uznania za pomnik przyrody. Na działce nr 40/34, zdaniem wnioskodawców, zlokalizowane są naturalne skupiska drzew i krzewów, które stanowią siedlisko łośi (miejsce żerowania i bytowania). Z uwagi na fakt położenia alei dębowej oraz siedliska łośi na gruntach prywatnych brak jest obecnie formalnej ich ochrony, co może prowadzić do działań nieodwracalnych, takich jak wycinka drzew, usuwanie krzewów lub zmiana sposobu użytkowania terenu. Według wnioskodawców nadanie statusu ochrony prawnej tym miejscom leży w interesie lokalnej społeczności, dziedzictwa przyrodniczego gminy oraz przyszłych pokoleń.

Przewodniczący Rady Gminy Lichnowy skierował wnioski, celem ich rozpatrzenia, do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która na posiedzeniu w dniu 20.10.2025 r. dokonała analizy treści wniosków oraz rozpatrzyła je merytorycznie, ustalając, co następuje.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w art.6 wymienia różne formy ochrony przyrody, których utworzenie następuje zgodnie z zasadami określonymi w ustawie oraz przez upoważnione do tego organy. Pomnik przyrody jak również teren użytku ekologicznego, zgodnie z art. 44 ww. ustawy, jest wyznaczany w drodze uchwały rady gminy. W stosunku do pomnika przyrody, użytku ekologicznego wprowadza się szereg zakazów, m.in. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztermowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych, uszkodzenia i zanieczyszczania gleby, dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej, likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych, zmiany sposobu użytkowania ziemi, wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu, umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką, zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych, umieszczania tablic reklamowych. Zakazy, o których mowa powyżej, nie dotyczą prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody, realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną

formę ochrony przyrody, zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa, likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Z przedłożonych tut. Radzie Gminy wniosków o ustanowienie pomnika przyrody dla alei dębowej w Borętach Drugich (działki nr 10/3 i 10/4) oraz podjęcia działań ochronnych siedliska łośi w ramach przewidzianych prawem form ochrony przyrody np.: poprzez ustanowienie użytku ekologicznego lub innej odpowiedniej formy ochrony tego siedliska zlokalizowanego na działce 40/34 w Borętach Drugich nie wynika, czy przedmiotowe drzewa z gat. Dąb Szypułkowy noszą znamiona pomnika przyrody zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. z 2017r., poz. 2300). Wnioskodawca nie przedstawił dokładnego opisu obiektu, który miałby być objęty ochroną, brak jest jednej z podstawowych informacji, jak chociażby obwodu drzew mierzonych na wysokości 1,3m od powierzchni gruntu/ziemi. Dodatkowo należy podkreślić, iż wskazane formy ochrony przyrody znajdują się na gruntach prywatnych. Do przedmiotowego wniosku nie została dołączona zgoda właściciela gruntu.

Obawy, w przypadku ustanawiania pomnika przyrody oraz użytku ekologicznego na gruncie prywatnym, może budzić art. 130 i 131 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025r., poz. 647), zgodnie z którym poddanie ochronie obszarów lub obiektów na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody może być uznane za „ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości”. W przypadku gdyby właściciel poczuł się poszkodowany w związku z nałożonymi zakazami lub ograniczeniami we władaniu jego nieruchomością z uwagi na ustanowienie formy ochrony przyrody, mógłby wówczas w przeciągu dwóch lat złożyć do gminy wniosek o wykupienie od niego takiej nieruchomości. Alternatywnie ww. właściciel może również w przeciągu 2 lat również złożyć wniosek do Starostwa o ustalenie odszkodowania za poniesioną szkodę. Gmina Lichnowy nie przewiduje wykupu gruntów, w tym przypadku służących tylko i wyłącznie produkcji rolniczej, od osób prywatnych. Dodatkowo teren ustanowienia form ochrony przyrody znajduje się w obszarze, dla którego Gmina Lichnowy planuje sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod budowę farm wiatrowych (FARMA nr 2). Dla samorządu lokalnego inwestycja lokalizacji farm wiatrowych nie jest traktowana jako ”wykorzystywanie” mieszkańców, ale jako szansa uzyskania dużego wsparcia budżetu, co niewątpliwie przełoży się na większe możliwości inwestycyjne gminy, a co za tym idzie podniesienie jakości życia mieszkańców. Po wybudowaniu farm inwestorzy płacą co roku do budżetu gminy podatek od nieruchomości, który stanowi znaczące wsparcie finansowe samorządu. Przykładem mogą tu być okoliczne gminy, na których terenie posadowione są już wiatraki i które czerpią z tego korzyści finansowe tj. Nowy Staw, czy Miłoradz.

Odnosząc się z pełnym szacunkiem do inicjatywy wnioskodawców należy uznać, że podjęcie uchwały lub poparcie inicjatywy ustanowienia form ochrony przyrody poprzez ustanowienie pomnika przyrody dla alei dębowej w Borętach Drugich (działki nr 10/3 i 10/4) oraz podjęcia działań ochronnych siedliska łośi w ramach przewidzianych prawem form ochrony przyrody np.: poprzez ustanowienie użytku ekologicznego lub innej odpowiedniej formy ochrony tego siedliska zlokalizowanego na działce 40/34 w Borętach Drugich nie leży obecnie w szeroko rozumianym interesie gminy.

W świetle powyższego Komisja Skarg, Wniosków i Petycji uznała, że wnioski mieszkańców dotyczące ustanowienie pomnika przyrody dla alei dębowej w Borętach Drugich (działki nr 10/3 i 10/4) oraz podjęcia działań ochronnych siedliska łośi w ramach przewidzianych prawem form ochrony przyrody np.: poprzez ustanowienie użytku ekologicznego lub innej odpowiedniej formy ochrony tego siedliska zlokalizowanego na działce 40/34 w Borętach Drugich nie mogą zostać uwzględnione.